

Oponentský posudek diplomové práce

Králov básník a básníkův král – český král Jan Lucemburský v literárním díle svého sekretáře Guillaume de Machauta

Oponent: Dr. PhDr. Renáta Listíková

Diplomantka: Klára Rudolflová

Na předložené diplomové práci je nutno ocenit nesnadné téma ze středověké historie, které již z definice vyžaduje propojení historického a literárněvědného studia, stejně jako dobrou orientaci v ne vždy snadno dostupných pramenech. Autorka diplomové práce tak chvályhodným způsobem zúročila a završila magisterské studium v oboru historie a francouzský jazyk a literatura. Práce si zároveň klade ambiciózní cíl: pokusit se, na základě studia pramenů, o syntézu tématu jak z hlediska literárního v oblasti starší české i francouzské literatury, tak z hlediska středověké historie a současně těmito poznatky přispět ke studiu počátků česko-francouzských kulturních vztahů (tento rozměr bylo možné v práci více zdůraznit).

Připomenutím historického dobového kontextu Francie před a v průběhu Stoleté války, kdy autorka připomíná i těsné příbuzenské vztahy mezi francouzskými a anglickými panovníky, jež se staly jednou z hlavních záminek staletého konfliktu a následné mocenské rivality, vymezila autorka i období života a tvorby diplomata, církevního hodnostáře a básníka Guillaume de Machaut. V jeho tvorbě se odráží nejen pro Francii velmi složitá historická situace, ale i, a to především, dobový kánon rytířské etiky a dvorské kurtoazní poezie. Tuto stránku Machautova díla bylo možné zdůraznit a ilustrovat i díky četným citacím Machautovy bohaté tvorby, z níž autorka diplomové práce uvádí podstatné úryvky většinou v bilingvní verzi starofrancouzského originálu a jeho českého překladu Václava Černého. Literárněvědnou část své práce autorka opírá právě o studie Václava Černého, jež jsou zřejmě nejúplnějším rozbohem Machautovy tvorby u nás. (V této souvislosti bylo možno zmínit i stať věnovanou francouzskému básníkovi z pera Zdeňka Hrbaty publikovanou v revue *Litteraria* (1996), ale to je jen poznámka na okraj.)

V předložené diplomové práci nechybí ani charakteristika českého království a poměrů, do nichž mladičký král z Lucemburské dynastie přichází. Podařilo se zdůraznit i známý paradox postavy Jana Lucemburského v českých dějinách - odsuzování "krále cizince" na straně jedné, je nicméně částečně vyvážené oceňováním jeho rytířských ctností, díky nimž dělal své zemi na bitevních polích nemalou čest včetně své hrdinské smrti, jež vešla nejen do dějin, ale i do evropské literatury. (Je překvapivé, že v této souvislosti chybí v práci zmínka o Froissartově *Kronice stoleté války*, která podala obraz hrdinného "roi de Behaigne" a je dokonce citována na pomníku věnovaném památce Jana Lucemburského umístěném poblíž bitevního pole v Crécy.)

Je třeba ocenit autorčinu schopnost vybrat z běhu historických událostí to podstatné pro její téma a pochopení kulturně-historického kontextu a dodržet tak proporce odpovídající rozsahu diplomové práce. Vzhledem k časovému záběru i komparativnímu pohledu, který autorka ve své práci úspěšně uplatňuje, bylo nutno i tento rozměr metodicky zvládnout. Podobně zdařile autorka zpracovala i literárněvědnou část své práce a s použitím bohaté odborné literatury charakterizuje středověkou kurtoazní literaturu a známější autory, včetně tehdy pěstovaných a oblíbených literárních žánrů a jejich poetických pravidel. Guillaume de Machaut pak charakterizuje nejen jako "dvorního" básníka českého krále, ale především jako velkého středověkého básníka, jímž se v tomto kontextu oprávněně jeví.

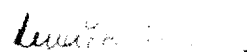
Předložená diplomová práce je přínosná svým shrnujícím pohledem na dané téma, bohatou primární i sekundární odbornou literaturou, kterou autorka dokázala zpracovat a

správně citovat. Je třeba ocenit i krásnou úpravu celé práce a téměř bezchybné jazykové provedení včetně francouzského resumé (snad jen pochybnost nad neobvyklým termínem : *bohemikální* odkazy, s. 4 – bylo by správnější použít existující termín *Bohemikum, bohemika*.)

Při obhajobě, pro větší zajímavost diskuse, by mohla diplomantka doložit odvážné tvrzení z úvodu, str. 4 "*Zdá se nade vši pochybnost, že dokonalý obraz Jana Lucemburského jako českého krále měl mj. akcentovat bídu poměru francouzských a celé Čechy jako legendární "terre promise"* – je totiž, co se obrazu Čech týče, poněkud v rozporu s jinými Machautovými verši, kde jsou naopak Čechy líčeny spíše jako drsná a studená země, kde se nedaří květinám a už vůbec ne "*fleur de lis*" (*Et le mena a Brugelis/Son chastel, ou n'a fleur de lis./Car il y fait froit en esté/Bien le say, car j'y ay esté* z básně *Confort d'Ami* : Brugelis je Křivoklát)

Diplomová práce Kláry Rudolfové rozhodně splňuje požadované nároky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18. ledna 2007

Dr. PhDr. Renáta Listíková
oponent